

۱. مقدمه

امروزه روش های ارتباطی با دیگران از طریق اینترنت افزایش یافته است. پست الکترونیک، چت روم ها، وب گاه ها و بازی ها و شبکه های اجتماعی (تلگرام، واتس آپ، تانگو، اینستاگرام، وایبر و اسکایپ و ...) روش هایی برای گسترش و حفظ روابط اجتماعی شده اند. شبکه های اجتماعی، نسل جدیدی از پایگاه هایی هستند که این روزها در کانون توجه کاربران شبکه های جهانی اینترنت قرار گرفته اند. این گونه پایگاه ها بر مبنای تشکیلات آنلاین فعالیت می کنند و هر کدام دسته ای از کاربران اینترنتی با ویژگی خاص را گرد هم می آورند. شبکه های اجتماعی را گونه ای از رسانه های اجتماعی می دانند که امکان دستیابی به شکل جدیدی از برقراری ارتباط و به اشتراک گذاری محتوا در اینترنت را فراهم آورده اند. اینترنت و سرویس های ارائه شده در قالب آن، در عین حال که ابزار مفیدی برای کسب و تبادل اطلاعات است اما می تواند مخرب نیز باشد؛ به بیان دیگر، اینترنت ابزار قدرتمندی است که هم می تواند باعث فساد گردد و هم ابزار آموزش و تعلیم و رشد علمی، فرهنگی و اجتماعی نوجوانان و جوانان را فراهم آورد (سلیمانی، ۱۳۹۶).

احساس غربت وضعیت پیچیده شناختی، انگیزشی و هیجانی خاص، با اشتغالات فراوان ذهنی در مورد محیط قبلی و تمایل بازگشت به سمت آن است که معمولاً با خلق افسرده و نشانه های مختلف روان تنی تجربه می شود (بن و همکاران، ۲۰۰۵). همچنین احساس غربت به مجموعه های از احساسات ناخوشایند و بعضاً غیرقابل تحمل اطلاق می شود که پس از ترک خانه، خانواده، دوستان و محیط مأنوس زندگی تجربه می شوند. احساس غربت بیانگر یک حالت انگیزشی-شناختی پیچیده است که در اصل بر احساس فقدان و دلتنگی نسبت به خانواده، دوستان و محیط زندگی متمرکز می شود (فیشر^۱، ۱۹۹۸).

اعتیاد به اینترنت در دانشجویان با مشکلاتی از قبیل کاهش ارتباطات میان فردی، عصبانیت، پرخاشگری و هیجان همراه است (سو، کانگ و یوم^۲، ۲۰۰۹). اعتیاد به اینترنت در زیرمجموعه اختلالات تکانه ای^۳ آمده است و آن نوعی استفاده از اینترنت است که می تواند مشکلات روان شناختی، اجتماعی، درسی و یا شغلی در زندگی فرد ایجاد کند. رایج ترین تعریف اعتیاد (اعتیاد به اینترنت) این است که نوعی وابستگی رفتاری به اینترنت ایجاد کند (سادوک و سادوک^۴، ۲۰۰۷). رشد فزاینده کاربران اینترنت، رینگلد^۵ (۱۹۹۳) و ترکل^۶ (۱۹۹۵)، به عنوان محققان اولیه در زمینه ارتباطات، مرا بر آن داشت تا ارتباط بین اینترنت و تعاملات اجتماعی و احساس تنهایی را به تصویر بکشند و زمینه پژوهش های پیرامون مزایا و معایب استفاده از این تکنولوژی جهانی را فراهم آورند (به نقل از مورهان-مارتین^۷ و شوماخر^۸، ۲۰۰۳).

احساس غربت همراه با نشانه های جسمانی (از قبیل مشکلات معده، روده، سردرد، بی اشتها و اختلال خواب)، شناختی (از قبیل افکار وسواسی درخصوص محیط خانواده، ناتوانی در تمرکز بر فعالیت های روزانه، ارزیابی منفی از محیط جدید و افکار آرمانی درباره محیط پیشین) و عاطفی (از قبیل اختلال های خلقی و اضطرابی) می باشد (تروبر، ۱۹۹۹). از پیامدهای احساس غربت می توان به رضایت و شادمانی اندک، عزت نفس پایین، از خود بیگانگی، احساس خجالت، احساس خلأ، خودداری از ارتباطات اجتماعی، دوستان اندک، بدبینی، ناتوانی در ابراز خود، درون گرایی، افسردگی، اضطراب، حواس پرتی

^۱ Fisher

^۲ Yom&Kang,Seo.

^۳ Impulse of disorder.

^۴ Sadok

^۵ Rheingold

^۶ Turkle

^۷ Moralan-Martin

^۸ Schumacher

(داموری، ۲۰۱۱) اشاره کرد. بیشتر دانشجویان مبتلا به این احساس در زمینه تعاملات اجتماعی به خصوص برقراری تماس و دریافت حمایت دچار ضعف بوده، در هنگام مواجهه با عوامل تنش زا دچار تنش و اضطراب زیادی شده و قدرت تفکر و سازگاری را به شکل سازنده و مفید از دست داده و در نتیجه در محیط جدید بسیار منفعلانه عمل می کنند (بن، ۲۰۰۵). به علاوه، در شرایط تحصیلی دارای ضعف عملکرد تحصیلی، حواس پرتی، افکار و رفتارهای وسواسی؛ عزت نفس پایین می باشند (ایچی، ۲۰۰۸).

بنابراین مطالب ذکر شده مسأله اساسی پژوهش حاضر این است که آیا بین احساس غربت با اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دختر رابطه وجود دارد؟

۲. روش پژوهش

پژوهش حاضر با توجه به نحوه گردآوری داده ها جزء تحقیقات توصیفی (پس رویدادی) و به روش پژوهش همبستگی است. پژوهش حاضر یک طرح تحقیقی غیر آزمایشی (توصیفی) از نوع همبستگی چندمتغیری است که محقق میزان همبستگی مشترک بیش از دو متغیر را که در این پژوهش متغیر احساس غربت و اعتیاد به اینترنت می باشد را محاسبه و اندازه گیری می کند.

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری مورد بررسی این پژوهش شامل کلیه دانشجویان دختر دانشگاه آزاد اسلامی واحد تنکابن است که در سال تحصیلی ۱۳۹۵-۱۳۹۴ مشغول به تحصیل می باشند. نمونه این تحقیق مشتمل بر ۲۰۰ نفر از دانشجویان دختر دانشگاه آزاد اسلامی واحد تنکابن بودند که به روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای از میان دانشکده های مختلف انتخاب شدند. برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه احساس غربت، کیفیت زندگی و اعتیاد به اینترنت استفاده شد. مبنای انتخاب حجم نمونه استفاده از قاعده کلاین (۲۰۰۵) بوده است.

ابزار اندازه گیری داده ها

پرسشنامه احساس غربت

پرسشنامه استاندارد احساس غربت زارع و همکاران (۱۳۹۱) که شامل ۳۶ گویه و ۵ مؤلفه ای دلتنگی برای خانواده، میل برگشتن به موطن، احساس تنهایی، ناسازگاری با محیط های جدید و دلتنگی برای دوستان صمیمی می باشد. احساس غربت به مجموعه ای از احساسات ناخوشایند و بعضاً غیرقابل تحمل اطلاق می شود که پس از ترک خانه، خانواده، دوستان و محیط مانوس زندگی تجربه می شوند. احساس غربت بیانگر یک حالت انگیزشی-شناختی پیچیده است که در اصل بر احساس فقدان و دلتنگی نسبت به خانواده، دوستان و محیط زندگی تمرکز می شود (فیشر و هود، ۱۹۹۸). ابعاد پرسشنامه احساس غربت شامل احساس غربت، دلتنگی برای خانواده، میل برگشتن به موطن، احساس تنهایی، ناسازگاری با محیط های جدید و دلتنگی برای دوستان صمیمی می باشد. این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرت (هرگز، ۱؛ کمی، ۲؛ متوسط، ۳؛ زیاد، ۴؛ خیلی زیاد، ۵) می باشد. روایی پرسشنامه با استفاده از نظرات خبرگان ارزیابی و تأیید گردید. پایایی این پرسشنامه توسط زارع و همکاران (۱۳۹۰) با آزمون آلفای کرونباخ با استفاده از نرم افزار SPSS محاسبه گردیده و ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۹ برای آن بدست آمده است.

پرسشنامه اعتیاد به اینترنت

این مقیاس توسط کیمبرلی یانگ^۱ در سال ۱۹۹۸ ساخته شده است. این پرسشنامه در ۲۰ آیتیم طراحی شده و به روش لیکرت نمره گذاری می شود. گزاره های این آزمون بر اساس ملاک های DSM-IV^۲ برای تشخیص قماربازی اینترنتی و وابستگی به الکل طراحی شده است. نمرات بدست آمده برای هر فرد وی را در سه زمینه طبقه بندی می کند:

- کاربر عادی اینترنت
- کاربری که در اثر استفاده زیاد دچار مشکلاتی شده
- کاربر معتاد که استفاده بیش از حد وی را وابسته کرده و نیاز به درمان دارد

این مقیاس جنبه های مختلف اعتیاد به اینترنت را می سنجد و تعیین می کند آیا استفاده بیش از حد از اینترنت بر جنبه های مختلف زندگی فرد تأثیر دارد یا خیر؟ (مارالی و جورج^۳، ۲۰۰۷). روایی و پایایی این پرسشنامه در پژوهش های متعددی تأیید شده است. ویدیانتو^۴ و مک موران^۵ روایی صوری این پرسشنامه را بسیار بالا ذکر کرده اند. همچنین از طریق تحلیل عوامل شش عامل برجستگی، استفاده بیش از حد، بی توجهی به وظایف شغلی، فقدان کنترل، مشکلات اجتماعی و تأثیر بر عملکرد را بدست آوردند که همه اینها نشان دهنده روایی آن است.

علوی و همکاران (۱۳۸۹) در پژوهش خود برای نسخه فارسی این پرسشنامه ۵ عامل صرف زمان بیش از حد در اینترنت، استفاده از اینترنت جهت کسب آرامش روانی، برجستگی، استفاده مرضی از چت روم و بی توجهی به وظایف شغلی و تحصیلی را استخراج نموده اند و علاوه بر این برای این پرسشنامه دو نوع روایی دیگر محتوایی و افتراقی ($V=0.5$) و سه نوع پایایی، بازآزمایی ($V=0.79$) همسانی درونی ($V=0.82$) بدست آوردند و بهترین نقطه برش بالینی این پرسشنامه را ۴۴ ذکر کرده اند.

۳. یافته ها

برای تجزیه تحلیل داده ها در این پژوهش، از روش های آماری در دو سطح توصیفی و استنباطی به شرح ذیل استفاده شده است. داده های به دست آمده با استفاده از شاخص های جداول فراوانی، درصد فراوانی، میانگین، انحراف استاندارد و برای آزمون فرضیه ها از رگرسیون چند متغیره و ضریب همبستگی پیرسون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

نتایج آماری

در جدول ۱ میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش نشان داده شده است.

جدول ۴-۸- میانگین و انحراف معیارهای احساس غربت و اعتیاد به اینترنت

متغیر	ابعاد	میانگین	انحراف معیار
احساس غربت	احساس غربت (کل)	۱۱۸/۳۹	۸/۳۱
	دلنگی برای خانواده	۳۶/۸۳	۳/۱۸
	میل به بازگشت به موطن	۳۱/۱	۳/۸۵
	احساس تنهایی	۲۰/۳۵	۲/۵۱

1- Kemberly Yung

2- Diagnostic and Statistical Manual

3- Murali & George

4- Widiato

5- Mc Moran

۳/۴۵	۲۰/۰۱	ناسازگاری با محیط های جدید
۱/۴۵	۸/۹۵	دلتنگی برای دوستان صمیمی

متغیر	میانگین	انحراف معیار
اعتیاد به اینترنت	۶۶/۰۵	۱۰/۳۹

نتایج همبستگی پیرسون برای فرضیه پژوهش در جدول ۲ نشان داده شده است:

فرضیه اول پژوهش: بین احساس غربت و اعتیاد به اینترنت در دختران دانشجو رابطه وجود دارد.

جدول ۲ ضریب همبستگی پیرسون بین احساس غربت و اعتیاد به اینترنت

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶
احساس غربت (کل)	۱					
دلتنگی برای خانواده	۰/۷۰**	۱				
میل به بازگشت به موطن	۰/۶۷**	۰/۳۸**	۱			
احساس تنهایی	۰/۵۸**	۰/۳۶**	۰/۳۳**	۱		
ناسازگاری با محیط های جدید	۰/۶۱**	۰/۲۳**	۰/۳۱	۰/۱۸*	۱	
دلتنگی برای دوستان صمیمی	۰/۵۳**	۰/۲۱**	۰/۴۹**	۰/۱۶*	۰/۱۸*	۱
اعتیاد به اینترنت	۰/۴۴**	۰/۲۵**	۰/۴۸**	۰/۳۰**	۰/۲۱**	۰/۳۲**

همان طور که در جدول ۲ مشاهده می شود همبستگی مثبت و معناداری بین احساس تنهایی ($r = ۰/۴۴$ ؛ $p < ۰/۰۱$) و ابعاد دلتنگی برای خانواده ($r = ۰/۲۵$ ؛ $p < ۰/۰۱$)، میل به بازگشت به موطن ($r = ۰/۴۸$ ؛ $p < ۰/۰۵$)، احساس تنهایی ($r = ۰/۳۰$ ؛ $p < ۰/۰۵$)، ناسازگاری با محیط های جدید ($r = ۰/۲۱$ ؛ $p < ۰/۰۵$) و دلتنگی برای دوستان صمیمی ($r = ۰/۵۳$ ؛ $p < ۰/۰۵$) با اعتیاد به اینترنت وجود دارد.

فرضیه دوم: احساس غربت پیش بینی کننده معناداری برای اعتیاد به اینترنت در دختران دانشجو می باشد. برای بررسی این فرضیه پژوهشی ضریب رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان استفاده شد. نتایج در جدول ۳ آمده است.

جدول ۳ نتایج رگرسیون چندگانه به منظور پیش بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس احساس غربت

متغیر پیش بین	ملاک	R	R ²	F	P<	Beta	t	P<
دلتنگی برای خانواده	اعتیاد به اینترنت	۰/۵۸	۰/۳۴	۱۹/۷۷	۰/۰۰۱	۰/۰۰۳	۰/۰۴	۰/۹۶
میل به بازگشت به موطن						۰/۳۶	۴/۷۲	۰/۰۰۱
احساس تنهایی						۰/۳۱	۴/۷۵	۰/۰۰۱
ناسازگاری با محیط های جدید						۰/۰۰۶	۰/۰۹	۰/۹۲
دلتنگی برای دوستان صمیمی						۰/۲۱	۲/۹۹	۰/۰۰۳

از نتایج ضریب رگرسیون چندگانه جدول ۳ [$F = ۱۹/۷۷$ ؛ $p < ۰/۰۱$] می توان استنباط کرد که بین متغیر پیش بین (احساس غربت) و متغیر ملاک (اعتیاد به اینترنت) رابطه خطی معنی دار وجود دارد و ابعاد میل به بازگشت به موطن با ضریب بتای ۰/۳۶، احساس تنهایی با ضریب بتای ۰/۳۱ و دلتنگی برای دوستان صمیمی با ضریب بتای ۰/۲۱ قادر به پیش بینی اعتیاد به اینترنت می باشد. مجذور ضریب همبستگی چندگانه برابر با ۰/۳۴ است، این بدان معنی است که حدود ۳۴ درصد واریانس اعتیاد به اینترنت دانشجویان دختر توسط احساس غربت قابل پیش بینی است.

۴. بحث و نتیجه گیری

فرضیه اول و سوم: بین احساس غربت و اعتیاد به اینترنت در دختران دانشجو رابطه وجود دارد و احساس غربت پیش بینی کننده معناداری برای اعتیاد به اینترنت در دختران دانشجو می باشد. برای بررسی این فرضیه های پژوهشی از ضریب همبستگی پیرسون و ضریب رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان استفاده شد. نتایج جدول ۲ نشان داد که همبستگی مثبت و معناداری بین احساس تنهایی و ابعاد دلتنگی برای خانواده، میل به بازگشت به موطن، احساس تنهایی، ناسازگاری با محیط های جدید و دلتنگی برای دوستان صمیمی با اعتیاد به اینترنت وجود دارد. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان نشان داد که ابعاد میل به بازگشت به موطن، احساس تنهایی و دلتنگی برای دوستان صمیمی قادر به پیش بینی اعتیاد به اینترنت می باشد.

پیرامی و همکاران (۲۰۱۵) در پژوهشی مشابه به بررسی ارتباط حمایت اجتماعی ادراک شده و احساس تنهایی اجتماعی-عاطفی با اعتیاد به اینترنت در جامعه دانشجویی پرداختند. بین نمرات افراد در حمایت اجتماعی ادراک شده و احساس تنهایی اجتماعی-عاطفی با اعتیاد به اینترنت ارتباط معناداری وجود داشت. همچنین وضعیت افرادی که اعتیاد به اینترنت داشتند به ابعاد حمایت اجتماعی ادراک شده و احساس تنهایی اجتماعی-عاطفی نیز نامطلوب تر بود. بخشایش (۱۳۹۳) در پژوهشی به بررسی عوامل مرتبط با اعتیاد به اینترنت در میان دانشجویان دختر ساکن در خوابگاههای دانشگاه یزد پرداخت. در این پژوهش، رابطه بین اعتیاد به اینترنت و ویژگی های شخصیتی و ادراک تعامل اجتماعی بین دانشجویان دختر ساکن خوابگاههای دانشگاه یزد بررسی شد. بر اساس یافته های حاصل از این پژوهش، بین ویژگی های شخصیتی (روان نژادی، توافق جویی، و با وجدان بودن)، اعتیاد به اینترنت و ادراک تعامل اجتماعی دانشجویان رابطه معناداری وجود دارد. زربخش بحری (۱۳۹۱) در پژوهشی تحت عنوان احساس تنهایی و اعتیاد به اینترنت در دانشجویان نشان داد که احساس تنهایی و دو خرده مقیاس ارتباط با خانواده ($P < 0.001$) و نشانگان عاطفی ($P < 0.001$) همبستگی مثبت و معناداری با اعتیاد به اینترنت دارند. بین متغیرهای جمعیت شناسی مانند: سن، جنسیت، و وضعیت تأهل با اعتیاد به اینترنت ارتباط معناداری یافت شد. اریک (۲۰۰۰) در مطالعه بین میزان استفاده از اینترنت و تنهایی و انزوا، رابطه ی معناداری را به دست آورده است. به این معنا هر چه فرد، بیشتر به اینترنت وابسته می شود، ارتباط وی با اجتماع دیگران کمتر می شود.

در تبیین این یافته می توان گفت احساس غربت وضعیت پیچیده شناختی، انگیزشی و هیجانی خاص، با اشتغالات فراوان ذهنی در مورد محیط قبلی و تمایل بازگشت به سمت آن است که معمولاً با خلق افسرده و نشانه های مختلف روان تنی تجربه می شود (بن و همکاران، ۲۰۰۵). بنابراین احساس غربت به مجموعه های از احساسات ناخوشایند و بعضاً غیرقابل تحمل اطلاق می شود که پس از ترک خانه، خانواده، دوستان و محیط مانوس زندگی تجربه می شوند. احساس غربت بیانگر یک حالت انگیزشی-شناختی پیچیده است که در اصل بر احساس فقدان و دلتنگی نسبت به خانواده، دوستان و محیط زندگی متمرکز می شود (فیشر، ۱۹۹۸). این ویژگی های روانشناختی به گونه ای است که خطر ابتلای فرد به رفتارهای پرخطری مثل اعتیاد به اینترنت را افزایش می دهد. از پیامدهای احساس غربت می توان به رضایت و شادمانی اندک، عزت نفس پایین، از خود بیگانگی، احساس خجالت، احساس خلأ، خودداری از ارتباطات اجتماعی، دوستان اندک، بدبینی، ناتوانی در ابراز خود، درون گرایی، افسردگی، اضطراب، حواس پرتی (داموری، ۲۰۱۱) اشاره کرد. بیشتر دانشجویان مبتلا به این احساس در زمینه تعاملات اجتماعی به خصوص برقراری تماس و دریافت حمایت دچار ضعف بوده، در هنگام مواجهه با عوامل تنش زا دچار تنش و اضطراب زیادی شده و قدرت تفکر و سازگاری را به شکل سازنده و مفید از دست

داده و در نتیجه در محیط جدید بسیار منفعلانه عمل می کنند (بن، ۲۰۰۵). به علاوه، در شرایط تحصیلی دارای ضعف عملکرد تحصیلی، حواس پرتی، افکار و رفتارهای وسواسی؛ عزت نفس پایین می باشند (ایچی، ۲۰۰۸). در اینجا به روشنی می توان مشاهده کرد که چگونه یک خلأ عاطفی در فرد شکل می گیرد که تلاش دارد راهی برای جبران آن بیابد. اینترنت به علت دسترسی آسان از یک سو و عدم نیاز به تعامل اجتماعی رودررو زمینه مناسبی برای گرایش دانشجویان با احساس غربت به آن است. به این معنا که وقتی فرد از شرایط محیط زندگی خود جدا می شود و در محیط جدید قدم می گذارد، گرایش به اینترنت برای جبران این دورافتادگی کم کم وی را به سوی وابستگی و در انتها اعتیاد به اینترنت سوق می دهد. بنابراین خطر اعتیاد به اینترنت را می توان بر اساس میزان احساس غربت پیش بینی کرد.

منابع

- بخشایش، علیرضا. (۱۳۹۳). بررسی عوامل مرتبط با اعتیاد به اینترنت در میان دانشجویان دختر ساکن در خوابگاه‌های دانشگاه یزد. زن در فرهنگ و هنر، ۶(۱)، ۲۹-۴۴.
- سلیمانی، ندا و کریمی، لاله. (۱۳۹۶). تأثیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی بر سطح اعتماد به نفس جوانان. فصلنامه رسانه، ۲۸(۲)، ۱۰۱-۱۱۷.
- زربخش بحری، محمد رضا؛ راشدی، وحید و خادمی، محمد جواد. (۱۳۹۱). احساس تنهایی و اعتیاد به اینترنت در دانشجویان. فصلنامه مدیریت ارتقای سلامت، ۲(۱)، ۳۲-۳۸.
- زارع، حسین و امین پور، حسن. (۱۳۹۰). آزمون های روان شناختی، انتشارات آبیژ.
- ستارزاده، داوود. (۱۳۸۶). بررسی عوامل اجتماعی مؤثر بر اعتیاد به اینترنت و پیامدهای آن، فصلنامه تخصصی علوم اجتماعی. شماره چهاردهم.
- علوی، س.س؛ اسلامی، م؛ مرآتی، م.ر؛ نجفی، م؛ جنتی فرد، ف و رضاپور، ح. (۱۳۸۹). ویژگی‌های روان سنجی آزمون اعتیاد به اینترنت یانگ. مجله علوم رفتاری، ۴-۳، ص ۱۸۹-۱۸۳.
- **Morahan-Martin, J., & Schumacher, P. (2003).** Loneliness and social uses of the Internet. *Computers in Human Behavior, 19*, 659-671.
- **Beyrami.M, Movahedi.Y, Mvahed.M. (2015).** The relationship between perceived social support and the feeling of social - emotional loneliness with internet addiction in university students. *Journal of social cognition (s)* 109 to 122.
- **Benn, L., Harvey, J. E., Gilbert, P., & Irons,C.(2005).** Social rank,interpersonal trust and recall ofparental rearing in relation to homesickness.*Personality and Individual Differences. 38:1813-1822.*
- **Moody, Eric. (2001).** Internet Use and Its Relationship to Loneliness. *Cyberpsychology & behavior : the impact of the Internet, multimedia and virtual reality on behavior and society. 4. 393-401.*
- **Fisher, S. (1989).** Homesickness, cognition and health.London: Erlbaum.
- **FISHER,S.& HOOD,B.(1988).**VULNERABILITY FACTORS IN THE RANSITION TO UNIVERSITY :SELF –REPORTED MOBILITY HISTORY AND SEX DIFFERENCES AS FACTORS OF PSYCHOLOGICAL DISTURBANCE.*BRITISH JOURNAL OF PSYCHOLOGY,79*
- **Hi-Kwan Luk , B., Loke AY. (2009).** The Impact of Infertility on the Psychological Well-Being, Marital Relationships, Sexual Relationships, and Quality of Life of Couples: A Systematic Reviewv. *Journal of Sex & Marital Therapy, vol41(6).*
- **Ejei J.; Dehghani M.; Ganjavi A.; & Khodapanahi MK. (2008).** Validation of Utrecht Behavioral Sciences. 2(1): 1-12.[Persian].